

Sex og Politikk om seksualitetsundervisning

Vedtatt på årsmøtet 24.05.2018

Sex og Politikk jobber for at alle skal ha mulighet til å hevde sine seksuelle rettigheter. Kampen mot diskriminering i tilgang til tjenester og tilgang på helhetlig seksualitetsundervisning er sentrale deler for å oppnå dette.

Sex og Politikk mener at menneskers tilgang til helhetlig seksualitetsundervisning i Norge og internasjonalt må øke. Sex og Politikk samarbeider med våre medlemsorganisasjoner, våre søsterorganisasjoner i International Planned Parenthood Federation (IPPF) og andre internasjonale og nasjonale aktører for å fremme helhetlig seksualitetsundervisning.

Sex og Politikk mener at Norge må gå i front for å sikre helhetlig seksualitetsundervisning til barn og unge internasjonalt.

Vi mener at seksualitetsundervisning må utruste barn og unge med den kunnskapen og handlingskompetansen de trenger for å kunne ta informerte valg som fremmer helse, likestilling og trivsel, og som forebygger mobbing, diskriminering og krenkelser. Derfor må seksualitetsundervisning starte allerede i barnehagen med undervisning om kropp, respekt og grenser, og fortsette alderstilpasset gjennom hele skoleløpet, inkludert videregående opplæring.

Sex og Politikk anser seksualitetsundervisning som en grunnleggende menneskerettighet, og som avgjørende for barn og unges mulighet til å utvikle og ta i bruk sitt fulle potensial på alle livets områder. En rettighetsbasert seksualitetsundervisning anerkjenner at unge mennesker er kompetente aktører i egne liv og utstyrer dem med kunnskapen, ferdighetene, holdningene og verdiene de trenger for å bestemme over egen seksuell helse og nyte sin seksualitet – både fysisk og emosjonelt, individuelt og i relasjoner. Helhetlig seksualitetsundervisning inkluderer både fysiske, biologiske, emosjonelle og samfunnsmessige aspekter ved seksualitet. Sex og Politikk mener at det må legges til rette for meningsfull deltagelse av barn og unge i diskusjonen om hvordan seksualitetsundervisning skal foregå, med tanke på både metoder, tematikk og lærestoff.

Seksualitetsundervisning skal:

- Være helhetlig
- Være forskningsbasert
- Ha et positivt fokus
- Være normkritisk og antidiskriminerende
- Være dialogbasert
- Være alderstilpasset
- Være tilpasset elevgruppen
- Gis av en kompetent og trygg underviser¹

Helhetlig seksualitetsundervisning må minimum inkludere følgende tema, som bør introduseres alderstilpasset og gjentas årlig:

¹ Lærere / pedagogisk ansatte og skolehelsetjenesten må i samarbeid ha ansvar for seksualitetsundervisningen.

- Seksuell og reproduktiv helse / seksualitet og utvikling (f.eks. pubertet)
- Relasjoner (familie, venner, seksuelt, romantisk osv.)
- Seksuell praksis og nytelse
- Seksuelt overførbare infeksjoner og hiv
- Seksuelle rettigheter og seksuelt borgerskap² for alle (forhandlingsferdigheter, menneskerettigheter osv.)
- Samtykke og grensesetting
- Vold (spesielt kjønnsbasert vold og seksuelle overgrep)
- Kjønn, identitet, seksuell orientering og kjønnsroller
- Mangfold (familieformer, kultur, funksjonsnedsettelse osv.)
- Seksualitet og samfunnet (kulturelt, historisk, aktuelle problemstillinger osv.)

For å sørge for likeverdig og kvalitetssikret seksualitetsundervisning er følgende viktig:

- Seksualitetsundervisning / kommunikasjon om seksualitet må være del av grunnutdanningen på alle høyere utdanninger til profesjoner hvor en møter barn og unge.
- Seksualitetsundervisning må forankres i både nasjonale og lokale læreplaner.
- Det må jevnlig tilbys kurs i seksualitetsundervisning for undervisere.
- Alle enkeltskoler bør ha ressursteam på seksualitet som inkluderer representanter fra ledelse, lærere og skolehelsetjenesten.
- Gjennom elevrådet må skolen inkludere barn og unge i hvordan seksualitetsundervisningen gjennomføres.

Seksualitetsundervisning må inngå som en viktig del av Norges internasjonale arbeid, inkludert Norges utviklingssamarbeid. I dette arbeidet er følgende viktig:

- Prinsippene for seksualitetsundervisning som skissert ovenfor må gjelde nasjonalt og internasjonalt.
- Engasjement for seksualitetsundervisning må involvere både helse- og utdanningssektoren.
- Undervisere må gis nødvendig kompetanse og seksualitetsundervisning må forankres i læreplanene.
- Lovverk som hindrer barn og unges tilgang til informasjon og helsetjenester må endres.
- For å nå alle med helhetlig seksualitetsundervisning må sivilsamfunn styrkes og foreldre, lokale ledere og andre viktige aktører lokalt involveres.
- I noen land og for noen grupper vil det være viktig å sikre seksualitetsundervisning på arenaer utenfor skolen.

Sex og Politikk arbeider for at Norge tar en aktiv part i dette arbeidet gjennom finansiering av og veiledning til myndigheter og organisasjoner som arbeider med seksualitetsundervisning nasjonalt og globalt.

-slutt-

² Seksuelt borgerskap innebærer å kjenne sine seksuelle rettigheter og ha nødvendig kunnskap og ferdigheter til å være i stand til å hevde dem.